

Roll No.

Code No.15206

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 6, Vyakarana

Time : 3 hrs.]

(शब्देन्दुशेखरः-स्त्रीप्रत्यय, कारक, अव्ययीभावप्रकरणानि)

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः

5 x 20 = 100

- (१) 'कर्तुरीप्सिततमं कर्म' इति सूत्रं यथा ग्रन्थं व्याख्यात ।
- (२) अभिधानञ्च प्रायेण तिङ्कृतद्वितसमासैः - निरूपयत ।
- (३) 'कर्तृकर्मणोः कृति' इति सूत्रं सदलकृत्यं व्याख्यात ।
- (४) सम्प्रदानभेदान् निरूपयत ।
- (५) स्वाङ्गलक्षणानि निरूपयत ।
- (६) 'डाबुभाभ्यामन्यतरस्याम्' इति सूत्रे अन्यतरस्यामित्यस्य फलं निरूपयत ।
- (७) 'अनुपसर्जनादिति' सूत्रं यथा ग्रन्थं विशदयत ।
- (८) समर्थः पदविधिः अत्र सामर्थ्यं कीदृशमिति निरूपयत ।
- (९) समासान्तप्रत्ययविषये नागेशसिद्धान्तः कः ।
- (१०) जातिलक्षणानि निरूपयत ।

○○○

Roll No.

Code No.15207

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2015

Paper - 7, Vyakarana

(वैयाकरणसिद्धान्तलघुमञ्जूषायां सुबर्थवादः महाभाष्ये कारके-१-४-२३, अनभिहिते-२-३-१)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः

5 x 20 = 100

- (१) 'सम्बोधने च' इति सूत्रं यथाग्रन्थं व्याख्यात ।
- (२) क्रियाजनकत्वं कारकत्वमिति पक्षः युज्यते न वा, विवेचयत ।
- (३) द्विकर्मका धातवः कति, नागेशसिद्धान्तरीत्या तान् प्रतिपाद्य सोदाहरणं - निरूपयत ।
- (४) सम्प्रदानसंज्ञां विशदयत ।
- (५) कारकाधिकारावश्यकतां व्याख्यात ।
- (६) अनभिहिताधिकारफलानि निरूपयत ।
- (७) 'सिंहो माणवक' इत्यत्र प्रथमाविभक्तिं साधयत ।
- (८) नागेशमतरीत्या फललक्षणं निरूपयत ।
- (९) प्रतिकारकं क्रियाभेदो नाम कोऽसौ विवृणुत ।
- (१०) कर्तृसंज्ञाया हेतून् विशदयत ।

○○○

Roll No.

Code No.15208

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 8, Vyakarana

(महाभाष्यम्-७,८,९आह्निकानि, वै.सि.लघुमञ्जुषायां शक्तिलक्षणाव्यञ्जनप्रकरणानि)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. प्रश्नत्रयं समाधेयम् ।

3 x 20 = 60

- (१) स्थानिवत्सूत्राङ्गीकारे प्राप्तान् दोषान् निराकुरुत ।
- (२) 'येन विधिस्तदन्तस्य' इति सूत्रप्रयोजनानि वर्णयत ।
- (३) प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणम् - इति सूत्रे प्रत्ययपदद्वयग्रहणस्य प्रयोजनं विशदयत ।
- (४) 'स्थानेन्तरतमः' इति सूत्रस्य प्रत्याख्यानप्रकारं निरूपयत ।
- (५) न पदान्तसूत्रे विधिशब्दः किं भावसाधनः, उत कर्मसाधनः ।
- (६) 'इयणः सम्प्रसारणं' यथाभाष्यं व्याख्यात ।

II. द्वौ समाधेयौ।

2 x 20 = 40

- (१) वृत्ते: त्रैविध्यं निरूप्य शक्तिविषये नैयायिकमतं प्रदर्शयत ।
- (२) लक्षणाभेदान् सोदाहरणं निरूपयत ।
- (३) वैयाकरणमतानुसारेण लक्षणां निरूपयत ।
- (४) व्यञ्जनां निरूपयत ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 9, Vyakarana

Code No.15 209

Time : 3 hrs.]

(लघुशब्देन्दुशेखरे अजन्तप्रकरणम्, वाक्यपदीये साधनसमुद्देशः
कर्माधिकारान्तम्-१-८९ कारिका: न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-शब्दखण्डः) [Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः ।

5 x 10 = 50

- (१) अर्थवत्त्वं परिष्कुरुत ।
- (२) आतो धातोः यथाग्रन्थं व्याख्यात ।
- (३) स्थानिवत्सूत्रेणैव सिद्धे प्रत्ययलक्षणसूत्रं किमर्थं निरूपयत ।
- (४) 'अतोऽम्' अत्र कथं छेद इति निरूपयत ।
- (५) रामाय - अत्र सन्निपातविरोधमाशङ्क्य परिहरत ।
- (६) 'पतिः समास एव' अत्र एवकारः फलं निरूपयत ।
- (७) यूस्त्र्याख्यौ नदी - विशदयत ।

II. द्वौ समाधेयौ।

2 x 15 = 30

- (१) कर्मणः सप्तविधत्वं निरूपयत ।
- (२) सकर्मकः धातुः कथमकर्मकः भवतीति निरूपयत ।
- (३) करणप्रभेदान् निरूपयत ।

III. एकस्य समाधानं लिखत

1 x 20 = 20

- (१) लक्षणाबीजं निरूपयत ।
- (२) शाब्दबोधकारणानि निरूपयत ।
- (३) आख्यातस्य कुत्र शक्तिरिति सप्रसङ्गं निरूपयत ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 10, Vyakarana
(व्याकरणशास्त्रीयेतिहासः निबन्धश्च)

Code No.15210

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. त्रयः समाधेयाः ।

3 x 20 = 60

- (१) व्याकरणशास्त्रे मुनित्रयस्य योगदानं निरूपयत ।
- (२) वाक्यपदीयस्य वैशिष्ट्यं निरूपयत ।
- (३) कौण्डभट्टविरचितग्रन्थानां वैशिष्ट्यं लिखत ।
- (४) काशिकायाः वैशिष्ट्यं लिखत ।
- (५) प्राचीनवैयाकरणानां परिचयः ।

II. चतुर्णां टिप्पणीं लिखत।

4 x 5 = 20

- (१) लघुसिद्धान्तकौमुदी ।
- (२) नागेशः ।
- (३) दीक्षितः ।
- (४) प्रौढमनोरमा ।
- (५) प्रक्रियासर्वस्वम् ।
- (६) लघुमञ्जूषा ।
- (७) तत्वबोधिनी ।

III. द्वौ समाधेयौ

2 x 10 = 20

- (१) व्याकरणस्य प्रयोजनानि लिखत ।
- (२) बालमनोरमायाः वैशिष्ट्यं लिखत ।
- (३) शब्दकौस्तुभस्य महत्वं निरूपयत ।
- (४) परिभाषेन्दुशेखरस्यावश्यकतां निरूपयत ।